

- سه‌شنبه ۳ اسفند ماه ۱۴۰۰**
- سال دوازدهم - شماره ۲۲۴۶**

سهرارو، یکی از زیباترین شهرهای ایران

سهرارو، یکی از زیباترین شهرهای ایران

بحران آب در کشور ما حاصل توهم توسعه پایدار

سپهرغرب، گروه زیست‌بوم - طاهره ترابی‌مهوش؛ یک استاد دانشگاه و فعال محیط زیست با بیان اینکه **امروز بحران آب در کشور ما حاصل توهم توسعه پایدار** است گفت: **بهترین راهکار پیش رو توقف فعالیت‌های متناقض با محیط زیست و بازگشت به عقب** است.

سال گذشته آبی یعنی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ خشک‌ترین سال آبی در ۵۲ سال گذشته بود و آثار این خشک‌سالی به وضوح خود را در روان‌آب‌ها، ذخیره سدها، دریاچه‌ها و تالاب‌های کشور نشان می‌دهد. از طرفی طبق اعلام مرکز پایش خشک‌سالی کشور، به طور متوسط میانگین بارش‌ها در سال آبی طی یک سال گذشته نسبت به ۱۳۹۹-۱۳۹۸ با کاهش ۵۰ درصدی روبه‌رو بود و در نیمه شرقی کشور، کمبود بارش جمععی سال آبی اخیر نسبت به سال آبی گذشته بیش از ۷۰ درصد کاهش داشته به گونه‌ای که استان‌های شرقی کشور مانند سیستان و بلوچستان، هرمزگان، کرمان، خراسان جنوبی، خراسان رضوی و خراسان شمالی بین ۵۰ تا ۷۰ درصد بارش کمتر از نرمال را در سال آبی اخیر داشتند البته شرایط در استان‌های غربی کشور نیز همین روند را طی کرده و بهتر نیست، به گونه‌ای که حتی در استان‌هایی همچون همدان این روزها کار به جیره‌بندی آب و شرب آب‌رسانی دستی به حیات وحش کشیده شده است.

تداوم کم‌بارشی در بیش از یک فصل موجب خشک‌سالی شده و به تدریج با طولانی‌تر شدن و شدت یافتن خشک‌سالی نیز افزایش پیدا می‌کند، سال آبی گذشته تمام استان‌های کشور بارش کمتر از نرمال داشتند و خشک‌سالی شدید تا بسیار شدید در تمام کشور حاکم شد، حال آنکه این پدیده مخرب، خزنده و فراگیر است و در صورت تداوم داشتن، خسارت‌های بسیار زیادی را در بخش‌های مختلف به‌خصوص محیط زیست تحمیل می‌کند.

کاهش دبی آب رودخانه‌ها باعث کاهش خسارت به محیط زیست و حیات وحش شده است به گونه‌ای که بیشتر دریاچه‌های کشور خشک شده و در فصل گرم آتش‌سوزی جنگل‌ها وسعت و شدت بیشتری داشت.

حال آنکه خشک‌سالی و تغییر اقلیم موضوعی جدی و البته مهم است؛ مهم‌ترین اقدامی که مردم و دولت می‌توانند انجام دهند سازگاری با کم‌آبی و توسعه فعالیت‌ها متناسب با ظرفیت‌های آبی در دسترس با رعایت حقایق

یادداشت

علم و دانش از ابتدای خلقت انسان بر این کره خاکی تأثیر بسزایی بر زندگی بشر داشته است و انسان همواره به دنبال کشف حقیقت بوده و بر این اساس تلاش ارزنده‌ای کرده و موفقیت‌های زیادی نیز کسب شده است.

دین مبین اسلام به‌عنوان کامل‌ترین دین آسمانی و جامع همه آن‌ها، به اشکال مختلف بر علم‌آموزی تأکید کرده و علم و دانش و تفکر و اندیشه را یکی از عوامل و اسباب تعالی انسان و کمال برمی‌شمارد، تا جایی که در ادبیات فاخر سرزمین ما اندیشه انسان می‌شود و انسان اندیشه؛ چنان که مولوی بزرگ می‌گوید «ای برادر تو همه اندیشه‌ای / مابقی خود استخوان و ریشه‌ای».

در طول تاریخ نیز مسلمانان هرچا که اهمیت علم و دانش را دریافته و به آن توجه درخور کرده‌اند، فروغ دانش افروخته شده و بر تارک دنیا درخشیده‌اند و با هیمنه علمی و اقتدار تمدنی خویش در زمانی که اروپا دوره تاریک قرون وسطی را طی می‌کرد، مرجعیت علمی یافته و پرچمدار علم و دانش، فلسفه و حکمت، طبیعیات و ریاضیات و غیره در میان شده‌اند و بنا به کلام دانشین «العلم و سلطان من وجهه صال به و من لم یجده صبل علیهِ»، سلطانی درخور ستایش یافته‌اند.

از این رهگذر و در راستای بنای تمدن نوین اسلامی، مقام معظم رهبری نیز به مناسبت‌های مختلف جایگاه تولید علم و اندیشه و پیشرفت علمی را در نظام جهانی تبیین و همگان به‌ویژه جامعه علمی و فرهیختگان کشور را برای دستیابی به قله‌های دانش تشویق و ترغیب کرده‌اند، چراکه جامعه بهره‌مند از علم و دانش، فناوری و فرهنگ می‌تواند از امنیت، پیشرفت، رفاه و سعادت نیز برخوردار باشد؛ بااین‌حال ضروری است جایگاه علمی کشور در جهان و موقعیت ایران همدان در کشور مورد بررسی و بازخوانی قرار گیرد تا با شناخت آسیب‌ها، موانع و چالش‌ها و تلاش همه‌جانبه برای برطرف کردن آن‌ها، در مسیر تولید و گسترش علم، فرهنگ و ترقی و پیشرفت، گام‌های اساسی برداشته و در این حرکت استعدادها و ظرفیت‌های موجود را به فعلیت درآوریم.

تردیدی نیست که در دهه‌های اخیر جایگاه علمی کشور رشد فزاینده‌ای داشته و بخشی از این رشد و پیشرفت سهم دانشگاه‌ها، مراکز علمی، فرهیختگان و پژوهشگران استان همدان بوده که البته بیان کم‌وکیف این مطلب فرصت ویژه می‌طلبد و از حوصله این مقال بیرون است؛ اما آنچه مسلم بوده اینکه با رویکرد تمدن

محیط زیستی است.

بر این اساس با توجه به اهمیت موضوع برآن شدیم تا گفت‌وگویی را با دکتری محیط زیست از دانشگاه اراک و استاد دانشگاه ترتیب دهیم که در ادامه می‌خوانید:

روژان نظری با تأکید بر اینکه معضلات محیط زیستی در دنیای امروز نه‌تنها در ایران بلکه در سطح بین‌المللی برخواسته از عدم آشنایی مردم و مسئولان نسبت به ساختار کره زمین است گفت: این مهم منجر به اقداماتی ناآگاهانه می‌شود که هریک تهدیدی جدید برای محیط زیست را به‌دنبال دارد.

وی با تأکید بر اینکه مهم‌ترین مسئله محیط زیستی که کشور ما را تهدید می‌کند مسئله آب و بحران آن است اذعان کرد: این مسئله خود بستر بسیاری از مشکلات است.

«کوهستان‌ها منبع جریان حیات وی با بیان اینکه اگر بخواهیم به چرخه آب از مبدأ اشاره کنیم باید بگوییم آب از کوهستان سرچشمه می‌گیرد به‌طوری‌که کوهستان‌ها منبع تولید آب هستند ابراز کرد: در خصوص اهمیت این منابع حیات، همین بس که بیش از ۴۰ درصد آب مورد نیاز کشور توسط کوهستان زاگرس تأمین می‌شود.

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه جنگل‌ها و پوشش گیاهی تثبیت‌کننده این آب در کوهستان‌ها هستند ابراز کرد: این در حالی است که سالانه بخشی از جنگل‌ها به‌ویژه در کوهستان زاگرس به‌صورت عمدی و غیر عمدی دچار حریق شده و می‌سوزند.

نظری با تأکید بر اینکه از بین رفتن پوشش گیاهی بحران آب را تشدید می‌کند خاطرنشان کرد: البته اطلاع از چگونگی شکل‌گیری کوهستان نیز در این بین خالی از لطف نیست، چراکه این کوهستان‌ها حاصل انباشت رسوبات و بقایای اجساد زیست‌مندان مختلف طی میلیون‌ها سال است، در نتیجه کوهستان‌ها سرشار از مواد غنی و مغذی برای پوشش گیاهی هستند؛ بنابراین آبی که از آنجا سرچشمه می‌گیرد نیز سرشار از این مواد بوده پس باید در جریان رودخانه‌ها به خاستگاه‌هایی خود یعنی دریاها و تالاب‌ها متصل شوند.

وی با تأکید بر لزوم توجه به مواد مغذی آب جاری شده از کوهستان‌ها اظهار کرد: چرخه آب را می‌توان به سیستم گردش خون بدن تشبیه کرد زیرا همان گونه که این سیستم مسئولیت انتقال

زیست‌بوم - کاردانش

زیست‌بوم - کاردانش

بحران آب در کشور ما حاصل توهم توسعه پایدار

خون را بر عهده داشته و انسداد هر یک از رگ‌ها می‌تواند تهدیدی جدی برای حیات انسان باشد، هرگونه اختلال در چرخه آب نیز می‌تواند حیات و زیست‌بوم بشر را تهدید کند.

سدسازی بر رودخانه‌ها رگ حیات ساختار کره زمین را مسدود کرده است
این فعال حوزه محیط زیست سدسازی بر روی رودخانه‌ها را مشابه ایجاد انسداد در رگ‌ها دانست و افزود: درواقع این مهم تهدیدی جدی را بر ساختار کره زمین وارد می‌کند.

نظری با تأکید بر اینکه طی سالیان سال به بهانه اینکه از سرریز آب سدها استفاده می‌کنیم با پروژه‌های سدسازی سیستم گردش آب زمین را مسدود کرده و این روند را ادامه می‌دهیم، اذعان کرد: مسئله این است که سرریز آب سد، دیگر حاوی رسوبات و مواد مغذی نیست تا در مسیر خود در دشت‌ها با انباشته شدن رسوبات، کوهستانی جدید شکل بگیرد.

وی با تأکید بر اینکه دستکاری در ساختار کره زمین منجر به از بین رفتن حیات خواهد شد تصریح کرد: با سدسازی‌هایی که در کشور انجام پذیرفت شاهد خشک شدن تالاب‌های گاوخونی، دریاچه ارومیه و دیگر تالاب‌ها بودیم.

وی با تأکید بر اینکه حتی ساخت سد انحرافی کمال‌خان از سوی افغان‌ها، شمال استان سیستان را بنا به نیاز آبی این منطقه به افغانستان، با چالش آب روبه‌رو کرده است، گفت: با توجه به شرایط بحرانی این منطقه طی دو سال گذشته بنده شخصاً چندین مقاله در این ارتباط نوشته و خواستار توجه به این سد از سوی مسئولان از طریق برقراری دیپلماسی قوی شدم. این استاد دانشگاه با تأکید بر اینکه پیگیری‌های بنده حتی قبل از ورود طالبان به افغانستان بود اذعان کرد: متقدم متولیان آب در کشور به امید انتقال آب و امکان ایجاد چاه ژرف، از توجه به این مقوله غافل شده و بر این اساس کمترین انرژی برای دریافت حقایق هامون به کار گرفته شد.

انتقال آن راهکار نیست

نظری افزود: این در حالی است که اجرای طرح‌های انتقال آب با دشواری بسیاری همراه و حتی گاهی غیر ممکن است.

وی با اشاره به اینکه متولیان حوزه آب کشور در واقع به جای حل مشکل به‌صورت اصولی و ارائه راهکارهایی همچون انتقال آب، خود مشکلات

نگاهی گذرا بر نیازهای جامعه علمی استان همدان

هرکدام به فراخور مأموریت و حوزه عملکرد و توانمندی‌هایی که دارا هستند، نیازهای خاص خود را دارند که طبیعتاً بخشی از آن نیازها جز با رویکرد ملی، برنامه‌ریزی کلان و اهتمام مسئولان بالای کشور برآورده نخواهد شد و حتماً هر دستگاه علمی و تحقیقاتی طی مناسبات و مراودات علمی اداری خود با حوزه بالادستش چنین نیازهایی را منتقل کرده، اما به نظر می‌رسد مهم‌ترین نیاز مراکز علمی و یا جامعه علمی کشور و استان، استفاده از توانمندی‌ها و ظرفیت‌ها و به دستاوردهای علمی این مراکز و مدیریت کشور و استان باشد؛ نیازی که شاید بیشتر در راستای رسالت جامعه علمی و کمتر مورد عنایت مدیران اجرایی کشور و استان بوده است.

امروزه مدیریت موفق هر بخش کوچکی از جامعه در حوزه صنعت، اقتصاد، فرهنگ، محیط زیست، بهداشت و غیره بدون اتکا و اعتنا به یافته‌های علمی مراکز پژوهشی، نیازسنجی‌ها، آمایش سرزمین، آینده‌پژوهی و اموری از این‌دست، تقریباً امری غیر ممکن و نشدنی است و مدیریت از راه آزمون و خطا پیامدی جز تباه کردن سرمایه‌های مادی و معنوی جامعه به‌دنبال نخواهد داشت.

عدم اهتمام به دستاورد علمی پژوهشگران و جامعه علمی در مدیریت بخش‌های مختلف جامعه و استان علاوه‌بر اتلاف سرمایه‌های مادی و فرصت‌های تودگرد و غیر قابل جبران، موجب ایجاد یأس و ناامیدی و گسترش فاصله و شکاف بین مراکز علمی با بخش‌های مختلف از قبیل تجارت، فرهنگ، بهداشت، محیط زیست و غیره خواهد شد و عدم استفاده و به‌کارگیری دیدگاه‌های دانش‌آموختگان و جامعه علمی موجب بی‌اعتمادی ایشان به استان و کشور شده و زمینه‌های مهاجرت روی‌پوه آنان را فراهم خواهد کرد.

مشکلات و موانع در مسیر تحقیق و پژوهش از قبیل کمبود تجهیزات آزمایشگاهی و مواد اولیه با کیفیت، عدم دسترسی به بانک‌های اطلاعاتی، ضعف در اجرای پژوهش‌های کاربردی، توسعه‌ای و هدفمند، عدم نیازسنجی و تعیین اولویت‌های کشور و استان، بخشی‌نگری و اهتمام به اهداف خُرد به‌جای اهداف کلان، نگرانی‌های پسماند و محیط زیست، دغدغه معیشت پژوهشگران و مسائلی از این‌دست قابل تعامل و نیازمند پیگیری است، اما جامعه علمی بیش از آنکه چیزی بر این خود بخواهد، علاقه‌مند بوده آنچه در چنته دارد، در طبق اخلاص گذاشته و به مدیران جامعه

سدسازی بر رودخانه‌ها رگ حیات ساختار کره زمین را مسدود کرده است

جدیدی را برای کشور به بار می‌آورند، عنوان کرد: مسئله این است که بحران آب تنها موضوع تأمین آب شرب نیست بلکه خشک شدن رودخانه‌ای همچون هامون منجر به ایجاد ریزگردها خواهد شد که این مهم حتی افغان‌ها را نیز دچار مشکل می‌کند.

این کارشناس حوزه محیط زیست با بیان اینکه به خاطر خشک شدن رودخانه هامون، طوفان‌های ۱۲۰ روزه سیستان که ظرفیت خوبی برای بهره‌مندی از تولید انرژی بود امروز با ریزگردهای این رودخانه به ۱۶۵ روز در سال رسیده است، خاطرنشان کرد: این مهم منجر به زیر شن رفتن بسیاری از روستاها شده و با خشک‌تر شدن بستر رودخانه بیشتر و بیشتر خواهد شد.

رئایمان در سازمان‌های بین‌المللی کوتاه است

نظری با اشاره به اینکه امروز زبان ما بر اثر اجرای طرح‌های سدسازی گسترده و دستکاری در چرخه آب در جوامع بین‌المللی کوتاه است؛ بنابراین نمی‌توانیم با زبانی رسا خواهان برخورد سازمان‌های بین‌المللی با رفتارهای این چنینی از سوی کشورهای همسایه باشیم عنوان کرد: جوامع اروپایی و آمریکایی طی سال‌های اخیر به اشتباه خود پی برده و سالانه چند سد را تخریب کرده و نسبت به بازسازی ساختار طبیعی اقدام می‌کنند.

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

وی با تأکید بر اینکه متأسفانه در ایران صدای ما شنیده نمی‌شود اذعان کرد: خشک شدن دریاچه نمک قم که از به‌هم پیوستن چند رودخانه

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

به‌بد و انتظار دارد که آن را از روی پذیرند و در مدیریت استان به‌کار گیرند که عدم توجه به چنین خواسته‌ای، قطعاً دردناک‌تر از بی‌توجهی به نیازه‌ای از قبیل بودجه و امکانات تحقیقاتی قرار دارند، قرار است در نخستین گام، سرعت عملکرد محاسبات را بسیار بالا ببرند. اتفاقی که در کامپیوترهای نسل جدید کنونی، برای چند ساعت، چند روز و حتی چند ماه به طول می‌انجامد، در کامپیوترهای کوانتومی، به چند ثانیه تقلیل داده می‌شود.

این سرعت محاسباتی سبب می‌شود تا با کثتر این قابلیت در سرشاخه‌های مختلف دیگر نظیر سپهرغرب، گروه کاردانش: دستگاه هوازدایی از آب به‌منظور استفاده در صنایع نوشیدنی توسط محققان کشور طراحی و ساخته شد.
با حمایت بنیاد مستضعفان از متخصصان داخلی دستگاه هوازدایی از آب ساخته شد.
این دستگاه به‌منظور استفاده در صنایع نوشیدنی طراحی و ساخته شده است و به میزان ۹ میلیون یورو صرفه‌جویی ارزی ایجاد می‌کند،

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

ایجاد شده بود نیز از نتایج سدسازی بر مسیر این رودخانه است.
این فعال محیط‌زیست با اشاره به اینکه این روزها دریاچه نمک قم خود به منبع ریزگردی در مرکز کشور بدل شده که علاوه بر این استان برای استان‌های همجوار و جنوب شهر تهران نیز مشکل‌ساز خواهد بود ابراز کرد: نگاه انسان‌محورانه صرف به طبیعت، اصلی‌ترین مشکل ماست که ما را در رسیدن به توسعه پایدار دچار نقصان کرده و خواهد کرد.

نظری با اشاره به اینکه توسعه زمانی پایدار است که مخرب نباشد خاطرنشان کرد: در واقع توسعه‌ای که بر مبنای پایدار نباشد توهمی بیش نیست.

وی با اشاره به اینکه توجه به عدالت زیستی اصلی‌ترین نیاز رسیدن به توسعه پایدار است، ابراز کرد: این مهم از آن جهت که در یک کشور اسلامی هستیم باید از توجه و جایگاه دوجندانی برخوردار باشد.

این کارشناس محیط زیست ادامه داد: اما متأسفانه این گونه نیست حال آنکه عدالت زیستی می‌گوید همه زیست‌مندان باید از طبیعت و ظرفیت‌های آن برخوردار بوده و انسان نیز جزئی از این زیست‌مندان است اما در عمل ما زمین را تنها متعلق به خود دانسته و بی‌محابا شهرها را گسترش داده و زیستگاه را تخریب می‌کنیم.

نظری با اشاره به اینکه در حال حاضر بهترین کار مدیریتی در برابر چالش بحران آب توقف طرح‌های متناقض با محیط زیست و درعین حال بازگشت به شرایط گذشته است اذعان کرد: در واقع برای گذر از این بحران و در عین حال رسیدن به توسعه پایدار و مانا راه دیگری پیش روی ما نیست.

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سپهرغرب، گروه کاردانش: کوانتوم بازرترین مصداق برای هوشمندسازی عصر جدید است به سمت تحولی شگرف در جهان فناوری، همه چیز به سمت نظم نوین کوانتومی پیش خواهد رفت.

دوستداران دنیای علم، عنوان «کوانتوم» را بیشتر در مقالات و نوشتارهای مربوط به فیزیک دنبال کرده‌اند اما اکنون چندسالی می‌شود که کوانتوم، به دنیای فناوری راه پیدا کرده و قرار است خیلی زود به‌عنوان یکی از مظاهر نوین دیجیتال و هوشمندسازی در سراسر جهان به‌شمار برود.

تغییر در تعریف دوران تاریخی کامپیوترها

نخستین ظهور کوانتوم در عصر جدید با یاد در شکل داده‌پردازی کامپیوترهای نسل جدید عنوان کرد. به‌طوری‌که دوران تاریخی کامپیوترها را باید به عصر پیش و پس از ظهور کوانتوم تقسیم کنیم.

این کامپیوترها که هم‌اکنون در دست تولید قرار دارند، قرار است در نخستین گام، سرعت عملکرد محاسبات را بسیار بالا ببرند. اتفاقی که در کامپیوترهای نسل جدید کنونی، برای چند ساعت، چند روز و حتی چند ماه به طول می‌انجامد، در کامپیوترهای کوانتومی، به چند ثانیه تقلیل داده می‌شود.

تحولی شگرف در جهان فناوری

این سرعت محاسباتی سبب می‌شود تا با کثتر این قابلیت در سرشاخه‌های مختلف دیگر نظیر

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سپهرغرب، گروه کاردانش: دستگاه هوازدایی از آب به‌منظور استفاده در صنایع نوشیدنی توسط محققان کشور طراحی و ساخته شد.
با حمایت بنیاد مستضعفان از متخصصان داخلی دستگاه هوازدایی از آب ساخته شد.
این دستگاه به‌منظور استفاده در صنایع نوشیدنی طراحی و ساخته شده است و به میزان ۹ میلیون یورو صرفه‌جویی ارزی ایجاد می‌کند،

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

سدسازی را متوقف کنید، کسی صدایمان را نمی‌شنود

</